

درباره‌ی نویسنده

پرلود

فصل اول: سیر تکاملی هنر نوازندگی و آموزش گیتار، از سرچشمه‌ها تا امروز

عود، لوت، گیتار

هنر گیتارنوازی از دوره‌ی رنسانس تا امروز

فصل دوم: گیتار کلاسیک بر روی صحنه

تک‌نوازی، هم‌نوازی و اجرا به همراه ارکستر

گیتار کلاسیک در سیستم آموزش عالی

سیستم آموزش نوازندگی گیتار کلاسیک در دانشگاه جنوب کالیفرنیا

فستیوال و مسابقه‌ی گیتار کلاسیک در ایالات متحده‌ی آمریکا

هنر گیتار کلاسیک در کشور اوکراین

کلاس گیتار کلاسیک در آکادمی ملی موسیقی اوکراین، کی‌یف

فستیوال گیتار کلاسیک کی‌یف

اولین دوره‌ی مسابقه‌ی گیتار کلاسیک کی‌یف ۲۰۰۷

فصل سوم: مدل برنامه‌ی آموزش گیتار کلاسیک در موسسات آموزش عالی

پیوست ۱، رپرتوار کنسرواتوار بوستون

سیر تکاملی هنر نوازندگی گیتار
از سرچشمه‌ها تا ابتدای قرن بیستم

عود، لوت، گیتار

در سال ۷۱۱ میلادی جنوب اسپانیا از سوی مسلمانان تسخیر گردید و تا سال ۱۴۹۲ آندولس یکی از بخش‌های امپراتوری اسلامی محسوب می‌گشت. در کنار دین و مذهب، مسلمانان فرهنگ مشرق زمین را نیز به اسپانیا وارد کردند که در آینده، تاثیری بسیار عمیق در فرهنگ و هنر این منطقه بر جای گذاشت. این تاثیر به ویژه در معماری، شعر، ادبیات و موسیقی بسیار مشهود است.

در بیشتر دربارهای مسلمانان، موسیقی، حضوری همیشگی داشت و از این رو همواره موسیقی‌دانان و شعرا در این دربارها به کار گرفته می‌شدند. در کاخ‌های مسلمانان ارکسترهایی با این ترکیب به اجرای برنامه می‌پرداختند: سه‌تار، رباب (ویلن با یک سیم)، نی و سلطان سازهای مشرق زمین، عود. به این ترتیب آوای سازهای خاورزمین در غرب طنین‌انداز شد.

در ابتدای قرن هشتم میلادی شمار قابل توجهی از ایرانیان در دربار هارون الرشید (خلیفه‌ی عباسی) در مناسب گوناگون مشغول به کار بودند، از این میان برادران برمکی در سمت مشاور و وزیر خدمت می‌کردند و برادران موصلی موسیقی‌دان‌های دربار افسانه‌ای خلیفه بودند. در یک میهمانی خلیفه که از اجرای موسیقی بسیار مسرور شده بود، غلامی ایرانی به نام زریاب را به برادران موصلی هدیه داد. زریاب که در موسیقی بسیار با استعداد بود به سرعت از صاحبان جدید خود پیشی گرفت و مورد حسادت واقع شد.

تکنوازی، هم‌نوازی و اجرا به همراه ارکستر

شکی نیست که تمام کسانی که به شکل جدی شروع به نوازندگی گیتار کلاسیک می‌نمایند، آرزو دارند تا روزی به عنوان سولیست به کار و فعالیت بپردازند. امروز گیتار کلاسیک رپرتواری بسیار بزرگ و متنوع دارد. تعداد آلبوم‌های ضبط شده و در حال ضبط غیرقابل شمارش است. روزی نیست که در نقاط مختلف دنیا فستیوال یا مسابقه در ارتباط با گیتار کلاسیک برگزار نشود.

باید توجه داشت که هر آلت موسیقی ویژگی‌های منحصر به فردی دارد. در مورد گیتار کلاسیک می‌توان به امکان اجرای رنگ‌های مختلف صوتی و افکت‌های مشابه با سازهای کوبه‌ای، ضربه‌های راسگواو و ... اشاره کرد. این صفات، گیتار کلاسیک را تبدیل به سازی کرده که برای آهنگ‌ساز بسیار جالب و برای شنونده بسیار جذاب است.

در همین حال مشکلاتی نیز برای اجرا در سالن‌های بزرگ وجود دارد. اولین مشکل حجم صدای کم گیتار کلاسیک است (در مقایسه با سازهایی مثل پیانو و ویلن). به همین دلیل برای اجرای کنسرت یا می‌بایست گیتاری با صدای بسیار خوب و سالتی ایده‌آل داشته باشیم یا مجبور به استفاده از میکروفون و تقویت کننده‌های صدا هستیم. استفاده از میکروفون تاثیر بدی بر روی رنگ و زیبایی صدا می‌گذارد و از آنجا که نوازنده به شکل روزمره با میکروفون کار نمی‌کند، لذا در اجرای کنسرت با میکروفون با مشکلاتی مواجه خواهد بود. صدای نرم ساز از بین می‌رود و نوازنده نمی‌تواند ظرافت‌های کارش را به گوش شنونده برساند.

لازم به ذکر است که فستیوال‌ها و مسابقات محلی به طور مرتب در شهرهای مختلف این کشور برگزار می‌شوند. در سال ۲۰۰۸ اولین شماره از مجله‌ی تخصصی گیتار کلاسیک اوکراین در شهر خارکوف به چاپ رسید.

کلاس گیتار کلاسیک در آکادمی ملی موسیقی اوکراین (کی‌یف) کنسرواتوار چایکوفسکی در این آکادمی دپارتمان مستقل برای گیتار کلاسیک وجود ندارد و کلاس گیتار کلاسیک در دل دپارتمان سازهای ملی برگزار می‌شود. این در واقع بی‌عدالتی در حق گیتار کلاسیک است!

گیتار کلاسیک زیر نظر پروفیسور نیکلای میخایلنکو و استاد یار آندری استاپنکو (مفتخر به عنوان هنرمند شایسته‌ی اوکراین، سولیست فیلارمونای کی‌یف و دبیر فستیوال گیتار کلاسیک کی‌یف) برگزار می‌شود.

پروفیسور نیکلای میخایلنکو، روی جلد مجله‌ی گیتاریست، چاپ مسکو

نیکولای میخایلنکو (۱۹۵۲ ماریوپل، جمهوری اوکراین، شوروی) از کودکی موسیقی را زیر نظر پدرش با ساز آکاردئون آغاز نمود و از ۱۴ سالگی به نوازندگی گیتار رو آورد. در